

Afwegingskader onderwijs en jeugdhulp

versie 20241125

1. Inleiding en doel

De taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van schoolbesturen, samenwerkingsverbanden en gemeenten hebben een wettelijke grond. In het Programma van [eisen](#) voor schoolbesturen en samenwerkingsverbanden passend onderwijs 2024 zijn deze beschreven. Dit Programma van eisen is door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap gepubliceerd. Het beschrijft daarnaast ook de rol van gemeenten, ouders en leerlingen. Dit afwegingskader beoogt ib'ers te helpen in contacten met gemeenten jeugdhulp te realiseren.

Basiskwaliteit en basisondersteuning

De [inspectie](#) van het basisonderwijs en de [PO-Raad](#) beschrijven de basiskwaliteit van de school. Uitgangspunt is dat elk kind in Nederland onderwijs verdient van goede kwaliteit.

Basisondersteuning is basiskwaliteit en preventieve en licht curatieve ondersteuning zoals in het samenwerkingsverband is vastgesteld. In [bijlage 1](#) van het Ondersteuningsplan 2023-2027 van Berséba is beschreven wat ons samenwerkingsverband verstaat onder basisondersteuning.

Extra ondersteuning is nodig, en dan?

De ondersteuningsbehoeften van een leerling kunnen de basisondersteuning overstijgen. Dan is extra ondersteuning nodig. Deze extra ondersteuning kan op het gebied van het onderwijs of van jeugdhulp liggen. Vaak is het niet zo strikt te scheiden.

Jeugdhulp in het onderwijs of onderwijs toevoegen aan jeugdhulp vraagt om afstemming en duidelijkheid over de bekostiging. In zo'n situatie kan dit afstemmingskader helpen.

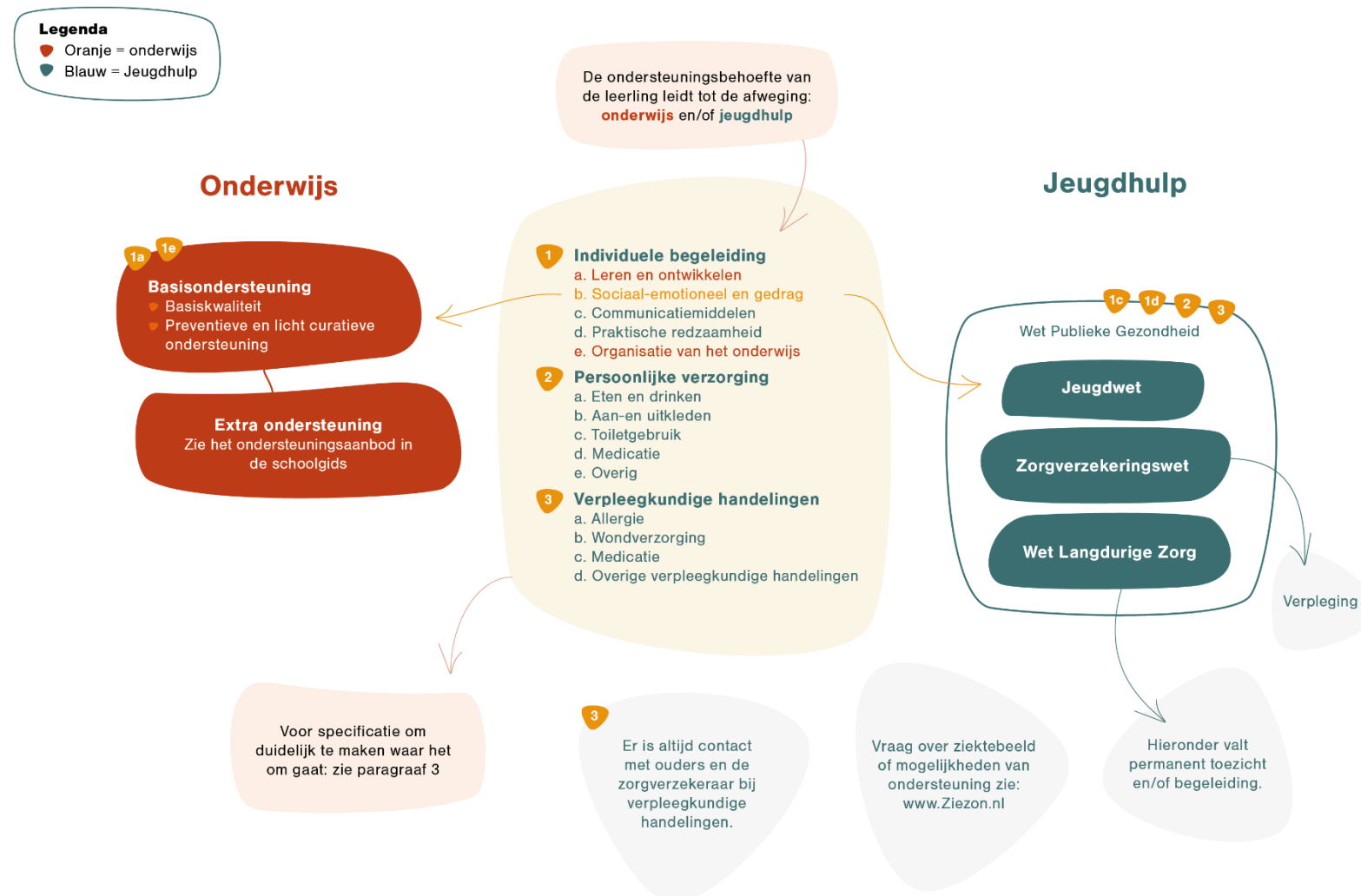
Hoe gebruik je dit document?

In paragraaf 2 staat een stroomschema's waarmee je kunt nagaan of onderwijs of jeugdhulp voorliggend is.

Paragraaf 3 geeft een kruisjeslijst waarmee de ib'er kan aangeven welke onderdelen van individuele begeleiding, persoonlijke verzorging of verpleegkundige handelingen bij de leerling gelden.

In paragraaf 4 staan vragen ter voorbereiding op een gesprek tussen de ib'er en de gemeente.

2. Schema afweging onderwijs of jeugdhulp

3. Specificatie aandachtspunten jeugdhulp

Waarvoor is extra ondersteuning nodig?

Aspecten van jeugdhulp	
1. Individuele begeleiding	
a. Leren en ontwikkelen	
b. Emotioneel-sociaal en gedrag	
o Hulp met overgangsmomenten	
o Hulp bij contactname met leeftijdgenoten binnen en buiten de klas	
o Begeleiding individueel bij deelname aan groepsactiviteiten	
o Permanent toezicht en/ of begeleiding individueel bij pauzetijd	
o Hulp bij contactname met volwassenen	
o Feedback op gewenst gedrag geven	
o Hulp bij planning en structuur	
o Toezicht i.v.m. mogelijke overprikkeling ("lezen" van de leerling)	
o Begeleiding individueel ter voorkoming van mogelijke escalatie	
o Tijdig bieden van een time-out	
o Hulp om geconcentreerd aan de slag te blijven	
c. Communicatiemiddelen	
o Verwijzers ter vervanging van verbale communicatie (concreet materiaal, foto's, pictogrammen, gebaren)	
o Gebruik van communicatiemiddelen	
o Gebruik van gehoorapparaat	
d. Praktische redzaamheid	
o Begeleiding in het functioneel en structureel gebruik van hulpmiddelen	
o Hulp bij het uitvoeren of overnemen van eenvoudige of complexe taken/activiteiten	
o Hulp bij uitvoeren van vaardigheden die geleerd zijn tijdens therapie	
o Hulp bij of overnemen van oppakken, aanreiken, verplaatsen van dagelijks noodzakelijke dingen zoals het oppakken van dingen die op de grond zijn gevallen, het aanreiken van dingen die buiten bereik zijn geraakt, het verplaatsen van een boek, telefoon etc.	
o ADL materialen pakken en opbergen	
o ADL materialen hanteren	
o Verplaatsen van handen op werkblad	
o Hulp bij mobiliteit	
e. Organisatie van het onderwijs	
2. Persoonlijke verzorging	
a. Eten en drinken	
o Eten brood/ fruit /tussendoortje	
o Sondevoeding via Mickey button (inclusief aan-/en afkoppelen)	
b. Aan- en uitkleden	
o Aan en uitkleden bovenkleding (bv t.b.v. gym of zwemmen)	
o Schoenen aan/uit trekken en/of veters strikken	
o Spalken en/of steunkousen aan/uit trekken	
c. Toiletgebruik	
o Billen afvegen	
o Handen wassen na toiletgebruik	
o Zindelijkheidstraining	
o Verschoning (staande of liggend)	
d. Medicatie	
o Medicatie aanreiken en/of toedienen	
o Toedienen oog-, oor- of neusdruppels of ooggel	
o Vernevelen/ inhaleren medicatie via voorzetkamers	
o Inspectie, verzorging, zalven van huid	
e. Overig	
3. Verpleegkundige handelingen	
a. Allergie	
b. Wondverzorging	
c. Medicatie	

4. Overleg met de gemeente over jeugdhulp

4.1 Wat moet de gemeente weten?

Het is bekend, dat gemeenten grote tekorten hebben op de post jeugdhulp. Het is belangrijk om de gemeente duidelijkheid te geven over de inhoud van basisondersteuning. Scholen krijgen lumpsumbekostiging om de basisondersteuning te bieden. De inspectie van het onderwijs ziet toe op de basiskwaliteit. Basisondersteuning bestaat uit basiskwaliteit en preventieve en licht curatieve ondersteuning.

In 2020 is toegezegd, dat er een landelijke norm voor basisondersteuning komt. Die is er (nog) niet. Zolang er geen landelijke norm voor basisondersteuning is vastgesteld, geldt de door het samenwerkingsverband vastgestelde afspraak over basisondersteuning.

4.2 Mogelijke vragen ter voorbereiding op een gesprek met de gemeente

Onderstaande vragen zijn erop gericht om voor een leerling een onderwijs-zorgarrangementen te realiseren. Daarom is binnen de ondersteuningsstructuur van de school essentieel, dat de samenwerking met de gemeentelijke zorg vroegtijdig is georganiseerd.

De onderstaande vragen zijn erop gericht met elkaar tot een gezamenlijke taal te komen in de begeleiding rondom een leerling.

1. Wat is het integratief beeld van de betreffende leerling?

Vertel in twee minuten wie deze leerling is, waarbij je de volgende vragen kunt betrekken:

- Waar is de leerling goed in? Wat vindt de leerling leuk?
- Je maakt 'een foto' van de leerling. Dus wat zie je van de leerling?
- Wat is de kernproblematiek (bijv. een laag IQ, verschil in onderdelen in het IQ-profiel)

2. Wat heeft deze leerling binnen de school nodig om onderwijs te ontvangen?

(zie het afwegingskader op bladzijde 2)?

- De onderwijsondersteuning wordt geformuleerd in termen van onderwijs, educatie en ontwikkeling.
- De aanvullende zorg en begeleiding wordt geformuleerd in termen van zelfredzaamheid, welbevinden en meedoen.

3. Wat heeft deze leerling aan diagnostiek, behandeling en begeleiding buiten de school nodig voor zijn ontwikkeling en om onderwijs mogelijk te maken?

4. Welke doelen wil je bereiken in de ontwikkeling van de leerling?

- Aan welke onderwijsdoelen wordt gewerkt?
- Aan welke zorgdoelen wordt gewerkt om de onderwijsdoelen te realiseren?
- Hoe moet die zorg eruit zien?
- Hoeveel uur kost dat?

5. Wie kan de aanvullende zorg en begeleiding binnen onderwijstijd vanuit de gemeente het beste bieden (zorgaanbieder, pedagogisch medewerker)?

- Wat is er nodig om dit te regelen?